

प्रतिरोग पथ्यापथ्य

वैद्य प्रसन्न केळकर

आयुर्वेदाचार्य, योगतज्ज्ञ बी.ए.एम्.एस्. (मुंबई)

बऱ्याच वेळा रुग्ण दवाखान्यात येतात तेव्हा त्यांचा औषध दिल्यानंतर पहिला प्रश्न असतो, काय खाऊ? किंवा काय खाऊ नको. सामान्यतः यालाच पथ्य अपथ्य असे म्हटले जाते. पूर्वी आपण काही आजारांमध्ये पथ्यापथ्य पाहिले होते. परंतु लोकांना या विषयाबद्दल जेवढी माहिती मिळेल तेवढी थोडी असे वाटत असल्याचे दिसते. यामुळे पुढील काही अंकातून आपण पुन्हा सर्वसामान्य आजारांत पथ्यापथ्य काय पाळावयाचे ते पाहूयात.

आयुर्वेदात ज्वर म्हणजे तापाचे वर्जन सर्वप्रथम येते. तसेच सामान्यतः ज्वराबद्दलच लोकांच्या मनात अनेक समज गैरसमज असतात. यामुळे सर्वप्रथम ज्वर हाच व्याधी पाहू.

ज्वर म्हणजे ताप आला असता सर्वप्रथम लंघन करणे म्हणजे उपवास करणे योग्य होय. बऱ्याचदा अपचनाने ताप येतो तो लंघनाने १२-१५ तासांत उतरून जातो.

तापामध्ये पथ्य : १. जुन्या तांदुळाची पेज वा अगदी मऊ भात, पाण्यात शिजवलेल्या लाह्या. २. परवर, कारली, शेवग्याच्या शेंगांची भाजी वा आमटी, मुळ्याची कोवळी पाने, पालक

या भाज्या. ३. मूग, मसूर, कुळीथ यांचे सूप. ४. मोसंबी, डाळींब, द्राक्षे (काळी) व थोड्या प्रमाणात पपई. ५. गायीचे दूध, शेळीचे दूध, तूप हे तापाच्या दुसऱ्या दिवसापासून वापरावे. म्हशीचे दूध अर्धे/ पाव पाणी घालून उकळून वापरावे. ६. दिवसभर गरम पाणी प्यावे. नागरमोथा, चंदन, वाळा, पित्तपापडा, धणे, जिरे, बडिशोप, सुंठ घालून उकळलेले पाणी प्यावे. ७. भूक असल्यास साबुदाण्याची पाण्यात पातळ लापशी करून आले, मिरी, कोथिंबीर घालून द्यावे. ८. मध + आल्याचा रस घ्यावा. ९. अशक्तपणा जाणवत असल्यास चिकन, ससा, चिमणी यांचे सूप घ्यावे.

विहार : पूर्ण आराम करावा

अपथ्य : नवीन ताप असता जास्त पाणी पिणे, भोजन करणे, दुधाचे पदार्थ पूर्णतः टाळावे. थंड पाणी पिऊ नये. दारू, मांसाहार टाळावा. ताप जुना झाल्यावर लंघन करू नये. पाणी तापवून थंड केलेले घ्यावे. एकदम गरम घेऊ नये. रसाळ फळे टाळावीत. तेलकट, मसालेदार अन्न टाळावे. पथ्यात सांगितल्यानुसार हलका आहार घ्यावा.

आयुः धर्मार्थकाममोक्षाय ।
'आयुर्हितं' आयुर्हिताय ॥

आयुर्हित

आयुर्वेद हितैषणी ट्रस्ट व संशोधन केंद्राचे वार्तापत्र
वर्ष ४ • अंक १२ • मार्गशीर्ष, शके १९२९ • २५ डिसेंबर ०७

संपादक : वैद्य प्रसन्न केळकर
सल्लागार मंडळ : डॉ. गुरुनाथ म्हापसेकर, वैद्य राजन पाटणकर, वैद्य नरेंद्र कडे
श्री. प्रकाश मोडक, श्री. मोरेश्वर दिवाण, सौ. प्रिया घैसास

संपादकीय

बघता बघता २००७ हे वर्ष सरत आले. सगळीकडे नवीन वर्षांच्या स्वागताची जय्यत तयारी सुरू आहे. सगळा माहौल एकंदरीत हलकाफुलका व जल्लोषाचा आहे. शाळा कॉलेजेसच्या परिक्षांना वेळ असल्यामुळे सगळीकडे स्पर्धा, कार्निव्हल, पेस्टिव्हल व सेलिब्रेशन चालू आहेत. 'आयुर्हित'च्या सर्व वाचकांनाही येणाऱ्या नवीन वर्षांच्या हार्दिक शुभेच्छा.

नुकतीच ठाण्यात भरवस्तीत एक बिबळ्या शिरण्याची व त्याला पकडण्यासाठी दिवसभर वनअधिकारी व फायरब्रिगेडची धावपळ झाल्याची बातमी वर्तमान पत्रांत मोठमोठ्या मथळ्यांसह व फोटोसह झळकली. व पत्रकारितेच्या एका मूलभूत सिद्धांताकडे मन ओढले गेले. कुत्रा माणसाला चावला तर ती बातमी होत नाही पण माणूस कुत्र्याला

चावला तर ती बातमी होते. खरेच माणसाने जंगलांवर वारेमाप अतिक्रमण करून वन्यप्राण्यांना देशोधडीला लावले आहे. रोज जंगल तोड होते. नवीनवी बांधकामे उभी राहतात. आता तर आपल्याला अन्नपुरवणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या सुपीक जमिनी ताब्यात घेऊन तेथे स्पेशल इकॉनॉमिक झोन उभारणे सुरू झाले आहे. या गोष्टींत आता बातमी राहिली नाही. लोकही 'रोज मरे त्याला कोण रडे' म्हणून अशा गोष्टींकडे दुर्लक्ष करायला शिकले आहेत. व राज्यकर्ते तर कान, नाक, डोळे सर्वांवर जाड कातडे ओढून स्वस्थ आहेत. यामुळेच मग एखादा असा देशोधडीला लागलेला बिबळ्या शहरात शिरतो. शहरातील गर्दी व गजबजाटाला बुजून घाबरून सैरावरा पळतो व मग ती मोठी बातमी होते. अर्धे पान त्याकरता

(पान ८ वर)

जीवनयोग निरूपण

- प्रसन्नानंद

गेल्या अंकात आपण पाहिले की आसक्ति, भावना व विषय यांचा त्याग केला तर मन निश्चितपणे स्थिर होते. भगवान पतंजली असेही सांगतात की या शिवाय स्वप्न, निद्रा किंवा ज्ञान यावर अधिष्ठान झालेले चित्तसुद्धा स्थिर होते. तसेच ज्याला जे आवडेल त्याच्या ध्यानाने सुद्धा मन स्थिर होते. आता पुढे भगवान म्हणतात.

परमाणु परम महत्त्वान्तोऽस्थ वशीकारः ।।

परमाणुपासून परम महत्त्वाचे अशा परब्रह्माच्या अंतापर्यंत याचा वशीकार चालतो. वशीकार म्हणजे अधिकार, आधीन होणे. एखादी व्यक्ति दुसऱ्याला वश होते म्हणजे त्या दुसऱ्याच्या पूर्णपणे आधीन होते. सर्वस्वी त्याच्या मर्जीप्रमाणे वागते.

आता जे चित्त आधी वर्णन केल्यानुसार शुद्ध व स्थिर झालेले असेल त्या चित्ताचा परमाणुपासून परब्रह्मापर्यंत सर्वांवर वशीकार चालतो म्हणजे या विश्वातील यच्चयावत पदार्थ त्या चित्ताच्या आधीन होतात. हे विधान हल्लीच्या पढतमूर्ख बुद्धिवाद्यांच्या पटकन पचनी पडणारे नाही, कारण मुळात प्राचीन भारतीय शास्त्रांमध्ये अत्यंत तर्कसंगत व शास्त्रीय विज्ञानाधिष्ठित लिखाण आहे

यावरच त्यांचा विश्वास नसतो. परंतु जरा शांतपणे विचार केल्यास आपली शास्त्रे किती सूक्ष्म विचार करत हे पटेल.

पूर्वी किमयेद्वारे योगी पाऱ्यापासून सोने बनवू शकत, असे मानले जाते. बुद्धिवादी याला पुराणातील वांगी (खरे तर हा वानगी = उदाहरण अशा अर्थी शब्द आहे.) म्हणून इटकून टाकतात. परंतु आधुनिक रसशास्त्राचा पायाच मुळी पाऱ्यापासून सोने बनवण्याची प्रक्रिया शोधण्याच्या प्रयत्नांतून रचला गेलेला आहे. आधुनिक रसशास्त्राने प्रमाणित केलेल्या अणु तक्त्यांनुसार (atomic chart) पाऱ्याचा अणुक्रमांक आहे ८० व सोऱ्याचा आहे ७९. म्हणजे फक्त एक परमाणु कमी. हेही आपल्याला माहित आहे की एखाद्या पदार्थाच्या रचनेत इलेक्ट्रॉन व प्रोटॉन घुसवण्यापेक्षा काढणे हे तुलनेने सोपे असते. जर योग्याचा वशीकार परमाणुंवर चालत असेल तर त्याला पाऱ्याच्या ८० इलेक्ट्रॉन व ८० प्रोटॉनमधून एकएक परमाणु काढून घेणे सहज शक्य होईल असे दिसते. परंतु योगी हे मुळात “वीतराग विषय” म्हणजे आसक्ति नष्ट झालेले असल्याने त्यांनी या सिद्धीचा वापर कधीही संपत्ती निर्माण करण्यासाठी केला नाही. आता

हल्लीची उदाहरणे पाहू. ओक वृक्ष हा granite & Schist यांनी भरपूर अशा प्रकारच्या जमिनीत वाढतो. या जमिनीत Calcium अजिबात नसते मात्र सिलिका असते. ओक वृक्षात कॅल्शियमचे प्रमाण ६० % सापडते. कुठून आले हे? तर त्या वृक्षाने सिलिकापासून बनवले.

Tilandsia नावाचे स्पॅनिश शेवाळे हे तांब्याच्या तंतूमध्ये मातीशिवाय वाढते. त्याच्या राखेत तांबे अजिबात सापडत नाही. परंतु लोहाचा अजिबात संपर्क नसतानाही त्यात जवळपास १७ टक्के लोह iron oxide स्वरूपात सापडते. हे त्या शेवाळाने तांब्यापासून बनवले. या रासायनिक क्रिया आज प्रयोगशाळेत तपासता येतात. याचाच अर्थ सर्वसामान्य जीव (शेवाळे) सुद्धा मूलद्रव्यात बदल घडवू शकते तर मग चित्त शुद्ध झालेल्या योग्याला ते जमणार नाही कां ?

परमाणुवर जसा वशीकार चालतो तसा परब्रह्मावर व त्याच्या अंतापर्यंतही चालतो असे भगवान पतंजली सांगतात म्हणजेच मृत्युवरही विजय मिळवता येतो. पुन्हा पुराणात शिरले तर मारूति, अश्वत्थामा हे चिंरजीव आहेत असे वर्णन मिळते. भीष्म इच्छामरणी होते. चांगदेव चौदाशे वर्षे जगले म्हणजेच तेवढा काळा त्यांनी मृत्यु टाळला व आता पुरे असे वाटले तेव्हा त्याला बोलावून घेतले. तर संत ज्ञानेश्वर

सोळाव्या वर्षीच आता माझे काम संपले म्हणून समाधीस्थ झाले. अगदी हल्ली दोन काळ्या पाण्यांची शिक्षा झालेले स्वातंत्र्यवीर सावरकर, अफाट हालअपेष्टा व आजारपणे सोसूनही तुरुंगातून धडधाकट जिवंत बाहेर आले व उणेपुणे ८३ वर्षे जगले ते योग साधनेमुळेच. असो. तर चित्तशुद्ध व स्थिर झाले की त्याचा सर्व चराचरावर वशीकार चालतो.

आता पुढे भगवान सांगतात क्षीणवृत्तेः अभिजातस्य अव मणेः ग्रहीतृग्रहणग्राह्येषु तत्स्थ तत् अंजनता

समापत्तिः ।

सर्व वृत्ती क्षीण होऊन जे चित्त अभिजात रत्नाप्रमाणे निर्मळ, शुद्ध झाले आहे अशा चित्ताचे ग्रहीतृ (पुरुष), ग्रहण (ग्रहण करण्याचे साधन) आणि ग्राह्य (ज्यांचे ग्रहण करावयाचे ते विषय) अशा तिघांमध्ये स्थित होणे आणि तदाकार घेणे (तत्स्थ आणि अंजनता) म्हणजेच समापत्ति (समाधी) होय.

आत्तापर्यंत आपण बघितल्या-प्रमाणे ज्या चित्ताच्या सर्व वृत्ति नाहिशा होतात ते चित्त परिपूर्ण शुद्ध होते. यासाठी अभिजात रत्नाची उपमा दिलेली आहे. अभिजात रत्न ज्याप्रमाणे अत्यंत निर्मळ, शुद्ध असते तसेच हे चित्तही असते.

ग्रहण याचा अर्थ ग्रहण करण्याचे
(पान ६ वर)

(पान १ वरून)

सर्व वर्तमानपत्रे खर्ची घालतात. मिडीया चॅनेलवाले आपले दांडू (म्हणजे माईक हो!) घेऊन लोकांच्या मागे सैरावैरा पळतात व तीच तीच दृश्ये दाखवून वेळ घालवतात.

आता वर्ष अखेरीस पुन्हा येऊरच्या अभयारण्यात लाऊडस्पीकर दणाणतील. तिथली शांतता बिघडवतील. पर्यावरणवादी व तिथल्या स्थानिक रहिवाशांचा क्षीण आवाज या गोंगाटात कुठल्याकुठे विरेल. व परत एखादा बिबळ्या घाबरून शहरात शिरेल. व परत एक मोठी बातमी तयार होईल. निसर्गावर वुरघोडी करून व त्याला मनःपूत ओरबाडून घेणाऱ्या पर्यावरणाच्या ऱ्हासामुळे, वातावरणाच्या वाढणाऱ्या उष्णतेमुळे (ग्लोबल वॉर्मिंग) होणाऱ्या बदलांमुळे, मुंबईसारखे सखल भागातले शहर काही वर्षांतच बुडू शकेल

यासारख्या बातम्या कुठेतरी कोपण्यात तिसऱ्या चौथ्या पानावर येतील. या सगळ्या प्रकारामुळे आलेले मळभ मनावर घेऊनच आपण सरत्या वर्षाला निरोप देऊ. मात्र त्यातच कुठेतरी कोपण्यात, विज्ञान परिषदेत सादर होणाऱ्या शालेय विद्यार्थ्यांच्या वैज्ञानिक प्रकल्पात प्रकर्षाने जाणवणारे पर्यावरणवादी व लोकांच्या मूलभूत गरजांचा विचार करणारे प्रकल्प, आयआयटी, बीएआरसी सारख्या सर्वसामान्यांना अनाकलनीय विषय हाताळणाऱ्या संस्था सुद्धा लोकांच्या, शहरांच्या मूलभूत गरजांवर उपाय शोधण्याचा प्रयत्न करायला लागल्या आहेत अशा बातम्या दिसतात व या मळभातूनच जणू एक लख्ख प्रकाशरेखा चमकते व तिच्या आधाराने नवीन वर्षांच्याकडे वाटचाल करण्याची नवी उमेद देऊन जाते.

पत्रव्यवहाराचा पत्ता :

संपादक, आयुर्हित,
आयुर्वेद हितैषणी ट्रस्ट व संशोधन केंद्र
५, दीनदयाळ सोसायटी,
गुरुकुल सोसायटीजवळ,
पांचपाखाडी, ठाणे (प.) - ४००६०२.
दूरध्वनी : २५३३ २४२६
Email : prasanna@bom8.vsnl.net.in

प्रकाशक :

आयुर्वेद हितैषणी ट्रस्ट व
संशोधन केंद्रासाठी कार्यकारी विश्वस्त
वैद्य श्री. प्रसन्न केळकर यांनी
'आयुर्हित' हे वार्तापत्र
५, दीनदयाळ सोसायटी,
गुरुकुल सोसायटीजवळ, पांचपाखाडी,
ठाणे (प.) येथे प्रसिद्ध केले.

या अंकातील लेखांत व्यक्त केलेल्या मतांशी संपादक व आयुर्वेद हितैषणी ट्रस्ट सहमत असतीलच असे नाही. ती त्या लेखकांची वैयक्तिक मते समजावीत.

अक्षरजुळणी : अजय रिसबूड - ९८२०७२६२२७

खाजगी वितरणासाठी

फास्टफूडस् वाईटच! पण का?

- वैद्या सौ. प्रज्ञा नितिन आपटीकर

एम्.डी. (स्त्रीरोग-प्रसूतित्र)

एम्.ए. (संस्कृत)

वैद्या सौ. प्रज्ञा नितिन आपटीकर यांना बी. ए. एम्. एस्. व एम. डी. ला पुणे विद्यापीठात सुवर्ण पदक मिळाले असून त्यांचे ठाणे येथे पंचकर्म चिकित्सालय आहे व त्या स्त्रीरोग व प्रसूतित्राची विशेष आयुर्वेदीय चिकित्सा करतात.

चीज

मागील लेखांकामध्ये आपण 'पनीर' बद्दल माहिती बघितलेली आहेच. पनीर म्हणजे खरं तर घरी बनविलेलं चीजच असतं. परंतु बाजारी चीज कसे बनवितात? त्याचे गुणधर्म कोणते? हे या लेखामध्ये बघूयात. हे चीज आपल्याकडे गेल्या काही वर्षांतच लोकप्रिय झालेलं आहे. ग्रील्ड चीज सँडवीच, पिझ्झा, चीज बर्गर इ. सारखे पदार्थ चीजशिवाय अशक्यच. चीजचा पदार्थाना रूचकर बनविण्यात मोठा हातभार असतो. वर्गीकरणाच्या पद्धतीनुसार जगामध्ये चीजचे ७०० ते २००० प्रकार अस्तित्वात आहेत.

बाजारात मिळणारं चीज तयार करण्यासाठी वेगळी पद्धत अवलंबिली जाते. थोडक्यात चीज हे दूध नासवून तयार करतात. पण शास्त्रीय दृष्ट्या चीज कसे बनवितात. ते बघूयात. दुधातील प्रथिने घट्ट होण्यासाठी आम्लाचे प्रमाण

दुधात असणं आवश्यक असतं म्हणून प्रथम दुधात सूक्ष्म जीवाणु घालून आम्ल तयार झाल्यावर रेनिन (नैसर्गिक विकर) किंवा कायमोसिन (कृत्रिम विकर) त्यात घालतात. मग घट्ट झालेल्या पनीरमध्ये क्रीम व मीठ मिसळून थोडी प्रक्रिया करतात व चीज तयार होते. अशा प्रकारचे चीज टिकाऊ नसते. फ्रीजमध्येही फार दिवस टिकत नाही. टिकाऊ चीज बनविण्यासाठी पनीरवर आणखी काही प्रक्रिया कराव्या लागतात. प्रथम त्यात मीठ घालतात. नंतर सूक्ष्म जीवाणु घालून जी प्रक्रिया करतात त्याला एजिंग (Aging) असं म्हणतात. या सूक्ष्म जीवाणुंमुळे निर्माण होणारे विकर व दुधामधील विकर पनीरमधील पिष्टमय पदार्थ, स्निग्ध पदार्थ व प्रथिने यांच्या रासायनिक विक्रिया घडवून आणतात व यामुळेच वेगवेगळ्या स्वादाचे, चवीचे आणि पोतांचे चीज बनते. चीजमध्ये

असलेले सूक्ष्म जीवाणु व ते किती काळ जुने आहे त्यावर त्याचा स्वाद अवलंबून असतो. चीज घट्ट होण्यासाठी चीजमध्ये, खूपवेळ कॅल्शियम क्लोराईड किंवा फॉस्फेट घालतात. कॅल्शियम व फॉस्फरसच्या आयन्सबरोबर प्रथिनांचे जाळे भक्कम होत असल्याने चीज घट्ट व कठीण बनते. असे चीज लवकर वितळत नाही. कोणत्या पदार्थासाठी कोणते चीज वापरायचे याचे निकष त्या चीजचा घट्टपणा, वास व स्वाद आणि पोत बघून ठरवावे लागतात.

अशाप्रकारे चीजची निर्मिति प्रक्रिया लक्षात घेतल्यावर आयुर्वेदानुसार चीज हा पदार्थ शिळे अन्न, विरूद्धान्न व पचायला अत्यंत जड अशा प्रकारात मोडत असल्याने चीज हा नित्य वापरासाठी निषिद्ध आहे. चीज व्यवस्थित चावून न खाल्ल्यास त्याचे पचन व्हावयास फार वेळ लागतो. ३-३ तास त्याच्या वासाचे ढेकर येऊ शकतात. भूक लवकर लागत नाही. जुने चीज वापरू नये. चीजच्या पाकिटावर उत्पादनाची तारीख (Manufacturing Date) बघूनच

(पान ३ वरून)

साधन वा क्रिया. अशुद्ध चित्तामध्ये विचारांचा गोंधळ असल्याने ते त्याच्या समोरच्या विषयांशी एकरूप होऊ शकत नाही, पण जर शुद्ध असेल तर ते एकरूप होऊ शकते. म्हणजेच त्यात स्थित होऊ

वापरावे. ३ महिने जुने चीज अजिबात वापरू नये. एकाच वेळी जास्त प्रमाणात चीज खाऊ नये.

असे असले तरी जगातल्या सर्व गोष्टी युक्तिपूर्वक वापरल्यास अमृतासमान काम करतात. त्यामुळे चीजचा वापर काही विशिष्ट अवस्थांमध्ये औषधि म्हणून करू शकतो. उदाहरणार्थ १) ज्यांना वजन वाढवायचे असेल त्यांनी चीज + मध + लवंग खावे. २) मानसिक श्रम अधिक असल्यास, शारीरिक श्रम खूप असल्यास, निद्राल्पता, स्मृतिव्हास, अशावेळी रात्री झोपताना बदाम व मधासह चीज खावे. पनीर, चीजचे उपयोग काही अंशी असले तरी त्यांच्या अधिक वापराने शरीराची हानी जास्त होते. त्यामुळे या पदार्थाचा वापर नैमित्तिकच व कमी प्रमाणात असावा. त्याऐवजी नित्य रसायन असणाऱ्या दूध, लोणी, साजूक तूप या गोष्टींचा वापर दररोज व योग्य प्रमाणात करायला हरकत नाही.

शुभं भवतु ।

शकते. त्या विषयाचे ग्रहण, आकलन चटकन होऊ शकते. चित्त विषयावर म्हणजे ग्राह्यावर स्थित होणे ही धारणा झाली. त्याच्याशी तद्रूप होणे म्हणजेच ध्यान झाले. परंतु ग्राह्य विषयावर स्थित होऊन त्याच्याशी एकरूप झाले की चित्त

साधन व विषय यांची एकरूपता निर्माण होते. व याच स्थितीला समापत्ति (समाधी) म्हणतात.

समापत्ति = सम् + आ + पत्ति
पत् = पडणे, आ = सर्व बाजूंनी, सम् = पडणे.

म्हणजे संपूर्णपणे सर्व बाजूंनी एकत्र होणे. त्यात पडणे. यावेळेस ग्रहीतृ (आत्मा) ग्रहण करण्याचे साधन व ग्राह्य असा ग्रहणाचा विषय यांचे कुणाचेच स्वतंत्र अस्तित्व राहात नाही. ते एकमेकांत पूर्णतः मिसळून जातात. हीच समाधी

अवस्था होय.

ग्राह्य, ग्रहण आणि ग्रहीतृ या एकापेक्षा वरचढ व सूक्ष्मतर पायऱ्या आहेत.

फक्त ग्राह्याशी एकरूप होणे म्हणजे पहिली पायरी. ग्राह्य आणि ग्रहण यांच्याशी एकरूपता म्हणजे दुसरी पायरी. तिघांचीही एकरूपता म्हणजे उच्चतम पायरी गाठणे होय. जेव्हा ग्रहीतृ पुरुषाशी चित्ताची एकरूपता साधते तेव्हा 'मी' पणाही शिल्लक राहत नाही. ही पूर्ण समाधी अवस्था होय.

हसता हसता

एका वकीलसाहेबांचे घर एका तळ्याशेजारी होते. मध्ये फक्त रस्ता. तळ्याला कठडा नव्हता. एकदा वकीलसाहेबांनी नवीन फियाट गाडी घेतली. वकीलीणबाई गाडी चालवण्यासाठी मागे लागल्या. एकदा दोनदा वकीलसाहेबांनी ते बरोबर असताना त्यांना चालवण्यास दिली. परंतु एकटे गाडी चालवायला ते देईनात. एकदा वकीलसाहेब गावाला गेले असता वकीलीणबाईंनी संधी साधली. गाडी काढून मस्तपैकी फिरून आल्या. गाडी घेऊन सुखरूप परतल्या व व्यवस्थित गाडी कांपाऊंडमध्ये पार्कपण केली. मात्र उतरताना हॅंडब्रेक लावण्यास वा गिअरमध्ये ठेवण्यास विसरल्या. घर थोडे उंचावर असल्याने कांपाऊंड व रस्त्याला थोडा उतार होता. गाडी हळूहळू सरकत गेटमधून बाहेर पडली व रस्ता ओलांडून तळ्यात शिरून बुडाली.

दुसऱ्या दिवशी गावाहून आल्यावर वकीलसाहेबांना झाला प्रकार कळला व त्यांनी आकाशपाताळ एक केले. परंतु दोन दिवसांनी त्यांचा राग शांत झाला. एवढेच नव्हे तर थोड्याच दिवसांत त्यांनी आपला वकीलीचा व्यवसाय बंद करून जुन्या, सेकंडहॅन्ड किंवा नवीन फियाट खरेदी करण्यास सुरवात केली. हे कसे? तर पाण्यात बुडालेली त्यांची फियाट दोन दिवसांनी फुगून वर आली तेव्हा तिचा टूक झाला होता. वकील साहेबांनी तो विकला व हा नवीन व्यवसाय चांगलाच फायदा देणारा आहे हे त्यांच्या लक्षात आले. फियाट घ्यायची, ब्रेक न लावता पाण्यात सोडायची, फुगून टूक झाला की विकायचा. आता ते वकीलीणबाईंना गाडी चालवायला अडवत नाहीत.